

Viegeu lobol

ember 18.

stübből sze-
en szó 10
hirdetések
ndók.

LNAI

NIELNÉL

c-u. 49.

egységárak !!

3-15-18

korona.

tyors-

6 irodai állást
hlen-u. 31. sz.
110

járónó

felvétetik. Hat-
1. sz. 153

kedőség

zetbe felvéte-
a kiadóhivatal-
155

adó

ber elsőjétől
nyí-u. 21. sz.
bbás modern
al lakás
ancsak nov.
árom szobás
ari lakás
János - utca
alatt. 1826

TT !!

TEK

gy-
a-
:

ZSEF

ENSIO

ksa-u. 9.

ák.
ha.
k !!

endezett automa-
pontossággal le-
os K 13-1, 12-58
onszám: 12-69.

al szemben.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Köztisztaságunk hajnalán

Debrecen, szeptember 18.

Mégis csak így lehet az a régi, közszájon forgó mondás, hogy: Nincs kár, amiből valakinek haszna ne volna. Ime a legújabb argumentumot magunk debreceneiek szállítjuk a kételkedőknek. Az ország különböző részeiben felütötte fejét a kolera réme; többen megbetegedtek, néhányan meg is haltak már, de szegény embertársaink szenvedése s elmulása nem veszett kárba — vigasztalódhatnak itt vagy egy más világban, — nekünk boldog debrecenieknek nagy szolgálatot tettek: világra segítették egy okos s tartalmas rendőrségi hirdetményt, melyet még olyan házak kapuja alatt is olvashatni, ahol éjjel csak a szentjános-bogárkák világítanak, ha jobb tantyára nem akadtak volna sok keresés s utca legtörzsökösebb negyzetméterein e nemes városnak Isten különös irgalma nélkül is elverődik a különben debreceni tekintélyek szerint egészséges, de nem egészen kellemes, törvényhatósági joggal felruházott por; és aztán — ez meg már debreceni csoda — a kofák is letakarják itt-ott a szőlőt s egyéb mosolygó csemegéjüket, bár egy pár hét előtt egy interjuvolónak úgy nyilatkozott e city valamelyik tekintélye, hogy „nem halott az kérem, hogy letakarjuk“. S miután minden bölcsességben van egy kis igazság is, miért ne lehetne az Erzsók nénémében is?

Csak egyet kérünk most már, — ezuttal kivételesen nem az ezek urától, hanem a rendőrkapitány urtól, hogy a köztisztaság s közegészség védelmére kiadott szigorú rendeletétől egy hajszálnyira se tágitson, még akkor sem, ha majd megfosztatunk a szerencsés véletlentől — kolera-veszedelem patrónusunktól.

Aristoteles még a közrend, köztisztaság, a városi higiénie biztosítására szükséges négy sarkerény közé számította a mértéktartást. Ő azonban régen élt, s nem volt magyar ember, hanem szükmarku görög vagy talán ángliusz, s nem lakott Debrecenben, hanem valahol Eldorádóban, ahol még a tyukok is sublimátos körmökkel kapargáltak a legújabb kiásott emlékek bizonyossága szerint. Nálunk, szép magyar hazánkban és legközelebb hozzánk, szép Debrecen városában nem mértéktartással, hanem akár kegyetlenséget is jelentő szigorúsággal kell az embereket, kicsinyeket, nagyokat egyaránt a köztisztaság s közegészség iránti kötelességeikbe beledresszirozni.

S ezt a dresszirozást legsikeresebben a rendőrség végezheti el — de csak kitarással s rendíthetetlen keménységgel. A család, az iskola, a templom, a társadalmi közszellem úgy látszik nem birt, vagy nem bír annyi nevelő erővel nálunk, hogy a közegészség, tisztaság iránti érzék természe-

tiünké vált volna, miként az éhség s szomjúság csillapításának ösztöne, pedig a szociális, a nagyvárosi életnek szüksége van ez elemi érzékek kifejlődésére, mert különben a nagyvárosi élet kloákává lesz, melyben csak a patkányok érzik jól magukat.

Ha belátás, nevelés hiányzik, s a társadalmi érzék durva bennünk arra, hogy a köztisztaság és a közegészség nagy érdekét alsórendűs egyéni kényelem s korlátolt önzés fölé helyezzük: kemény szigorúsággal, semmire s senkire tekintettel nem lévő pénzbüntetésekkel kell ezt az értéket — ha más módja már nincs — belénk szorítani.

Sokat lehetne a Debrecen udvaraiban, utcáin, lakásaiban, külsőségein uralkodó köz-nem-tisztaságairól (enyhe szó) írni; ez azonban már rendőri krónika volna. Csak két dolgot bátorodunk, mint szimptomát futólag érinteni. Egyik a legelőkelőbb csemege-üzletekben, meg a borbély-műhelyekben tapasztalt higiénikus érzékhány, pedig az üzlet legalább is üzlet volna. A másik a városnak a Gilányi-kaszárnya közelében látható bogáncserdeje, amelyet valamelyik nemzetközi kertész-kongresszuson bizonyára arany-érmét nyerne — mint debreceni kultusznövényvel.

Melegen üdvözljük a kolera-veszedelem alkalmából a rendőrséget s kívánunk neki kitartó, kemény hátgerincet.

F. B.

Megindul a politikai élet

A delegációk elhalasztása.

A delegáció összehívásának időpontjára nézve már megtörtént a végleges megállapodás. E szerint az országos bizottságok december végén karácsony és újév között fognak összeülni. A delegáció elé hat hónapra szóló indennitási javaslatot terjesztenek. A költségvetési év a közösiügyi budgetben is július elsején kezdődik és így az indennitás egész az új költségvetési év kezdetéig megadja a törvényes fölhatalmazást a közös kormányoknak.

A delegáció összehívását azért halasztották egészen az év végére, mert ezáltal időt akar nyerni az osztrák kormány, amely azt reméli, hogy addigra sikerül rendet teremteni a fenekestől fölfordult osztrák állapotokban.

Szeptember végén közös miniszteri tanácskozás lesz, amelyen magyar részről Tisza István gróf miniszterelnök mellett az érdekelt szakminiszterek is részt vesznek. Ezen a közös tanácskozáson nemcsak a közös költségeket illetőleg fognak határozni, hanem megállapodnak azokban az irányelvekben is, amelyeket a meginduló kereskedelmi tárgyalásokban érvényesíteni akarnak.

Andrássy beszélni fog.

Andrássy Gyula gróf tegnap Tiszadobról Tavarnára utazott Zemplénmegyébe, ahol vasárnapig vadászatokon vesz részt. Az alkotmánypárt vezére hétfőn Sátoraljaujhe-

lyen helyen ahol Zemplénmegyve közgyűlésén bizalmatlansági indítványt tesz a kormány ellen. Ugy tudjuk, hogy Andrássy újabb nagy beszédet mond, melyben válaszol a pártalakítása kapcsán felhangzott kritikákra.

Mozog az ellenzék.

A függetlenségi párt vezeterei az Andrássy-párti alakulásra maguk is megmozdultak. Ugy érzik, annyit dicsérték az Andrássy-pártot és helyeselték a párt megalakulását, hogy most már jónak látják függetlenségi eszmékről és pártokról is beszéljenek valamit.

Justh Gyula, Apponyi Albert gróf, majd Andrássy Gyula gróf is beszélni fognak.

Polónyi is mozog.

Polónyi Géza, aki most néhány napra elutazott a fővárosból, akciót kezd a függetlenségi pártban. Polónyi rosszalja a függetlenségi pártból történt kilépéseket és szeretne pártkonferenciát egybehívni, hogy a párt precizirozza álláspontját az országos alkotmánypárttal szemközt. Az elmúlt két napon Polónyi a függetlenségi párt több tagjával tárgyalt és tanácskozott az országos alkotmánypárt egy-két vezetőfőriával is. A függetlenségi pártot azonban nem hívják egybe rendkívüli konferenciára, mert október elején értekezletet tart a párt, hogy a követendő taktikáról, melynek terve már készen van, véglegesen határozzon.

Az ellenzék nem megy a Házba.

A Ház október nyolcadikán tartja első formális ülését, melynek csak egy tárgya van: a további teendők megállapítása. Egyik verzió szerint az ellenzék ragaszkodik eddigi taktikájához és az ősszel sem megy a Házba, egy más verzió szerint pedig új taktikával megy az ellenzék az őszi ülésszakra, de e taktikát titkolja még.

Bizalom a kormányban.

Székeyudvarhelyről táviratozzák: Udvarhely megye törvényhatósági bizottsága ma tartotta meg Ugron János főispán elnöke alatt népes közgyűlést, amely 142 szavazattal 4 szavazat ellenében bizalmat szavazott a kormánynak és Tisza István grófnak.

Nagykárolyból táviratozzák: Szatmármegye törvényhatósági bizottsága maj közgyűlésén Tisza István grófnak és a kormánynak egyhangulag bizalmat szavazott.

A fiúmei választások.

Fiume, szeptember 18. A régi statutum szerint a rappresentanza fölosztatásától számított négy héten belül az új választások kiírása iránt intézkedni kell. A fölosztatás idején azonban az idei évre érvényes községi választási névjegyzék még nem volt összeállítva és így Wickenburg István gróf kormányzó csak annyit tehetett, hogy a négyhetes határidőn belül kijelentette, miszerint a választások kiírása iránt a névjegyzék elkészülte után fog intézkedni. — A községi választási névjegyzék időközben elkészült és most a kormányzó intézkedik a felszólamlások ügyében is. A névjegyzék eleni főlebbezések mintegy huszonöt kilogrammot nyomnak és ma érkeztek be a kormányzóhoz.

A kolozsvári mozi-tragédia

Borzalmas halál háromezer néző előtt

Rövid távirati értesítés alapján már hirt adtunk ma arról a borzalmas katasztrófáról, amely Kolozsváron tegnap egy mozifelvétel alkalmából a Szamoson 3000 néző jelenlétében folyt le.

Az esetről most Kolozsvárról a következőket jelentik:

(A Sárga csikó filmje.)

A párisi Pathé-Freres cég három embere, Vanyll rendező, Montgobert és Polik operatőrök hetek óta Kolozsvárrt tartózkodnak, hogy a mozi-darabbá átalakított „Sárga csikó”-t filmre jelenítsék. A kétezer méteresre tervezett film nagyrésze elkészült már s a franciák nagy reményeket fűztek hozzá. Tegnapra tervezték a darab legírappansabbnak ígérkező jelenetének felvételét. A darab szerint parasztleányok mennek át csolnokon (az eredeti szöveg kompját itt csolnakkal helyettesítették) a folyón. A csolnak kötele elszakad, a lélekvesztő belesodródik a zugóba s a leányok rémülten ugrálnak ki a már-már felborult csolnakkból. A leányok szerencsésen a partra usznak s a fuldokló Erzsit (Berki Lili helyett Faik Rózsai játsza a csolnakielenetben a szerepet) Csorbának kell kimentenie.

A felvétel a városrész apraja-nagyját mozgósította. A Szamos mindkét partján, a vashidat ezrekre menő kíváncsi sokaság töltötte meg.

A jelenet záró részét a programnak megfelelően le is játszották. Vanyll, a rendező, aki a révész szerepét játszotta, megfelelő dresszben leuszott a csolnakkal a gáton, ügyesen felborította a csolnakot, aztán szerencsésen kiúszott a partra, ahol örvendező kacagással fogadták a szereplők. A felvétel első részének kellett volna következnie a gát fölötti csendes Szamosrészen. A leányok azonban kiabálni keztek, hogy ők nem félnek, a gátjelenetben ők is részt akarnak venni.

— Én nem bánom, — mondotta Vanyll — ha engedelmeskednek instrukcióimnak és ha jól tudnak uszni.

(Kacag háromezer néző.)

A csolnakielenetben a következőknek kellett részt venniük: Simon Maresa, Faik Rózsai, Imre Erzsi, Zách Terka, Vanyll, a hatodiknak, Fekete Mihálynak csak a mentésnél jutott szerep.

A csolnakot aztán a gát fölött a folyó közepe táján utnak indították. Őt ember súlyos terhe alatt a keresztben álló ladik lassan csuszott alá a gát lejtőjén. Mikor elhagyták a gátat, néhány méterrel odább sodorta az ár a csolnakot s az instrukcióhoz híven Simon Maresa, Zách Terka, Faik Rózsai egymásután kiugráltak a csolnak elől levő részén s korékt uszással igyekeztek a part felé. A partokat előzőnlő tömeg ujjongó, hangos tapsorkában tört ki, látva a hölgyek nyugodt lendületű karmozdulatait. Fekete Mihály, aki az operatőrök mellett várta, hogy rákerüljön a sor, most a vízbe vetette magát s az Erzsit személyesítő Faik Rózsikát átvalábolva, kiúszott a partra. A tömeg még mindig kacagva éljenzett.

Vanyll szintén követte a színésznőket, beugrott a vízbe. Imre Erzsinek is ugyanott kellett volna a folyóba vetnie magát, mint társnőinek. Ő azonban nem ment a csolnak elülső részébe, hanem a gát felé eső oldalon ugrott be a vízbe. A Szamos mélysége itt mindössze csak félméteres. Imre Erzsi azonban eddig még kiderítetlen okból a sekély vízből a malom mellett másiélméteres örvénybe sodródott. Még nem merült el, de már levegő után kapkodott. A közönség pompásan mulatott ezen is: azt hitte, hozzátartozik a komédiához. Vanyll azonban már látta, hogy komolyra fordult a dolog. Habozás nélkül segítségére ment, megragadta a színésznőt, a mély és sebes örvényben azonban nem tudott ter-

hével boldogulni. Kétségkívül együtt merülnek alá, ha végső erőfeszítéssel ki nem tépi magát a fuldokló leány kezéből. — Elkiáltotta magát:

— Secour! (Segítség!)

(A halálküzdelem.)

A közönség figyelme most a francia felé fordult, aki Fekete Mihály után kiáltozott. — Fekete aztán az örvényből áthuzta a sekélyebb vízbe Vanyllt, akit csolnakkal vittek ki a partra, ahol eszméletlenül esett össze.

A parton állók növekvő rémülettel látták, hogy Imre Erzsi nem tud kivergődni az örvényből. Eleinte még látni lehetett a vízből fel-felbukkandó fejet, Vanyll megmentője, Fekete Mihály hátrafordulva, látta a halálküzdelem által vérvörösre festett fejet. Csakhamar azonban fejjel lefelé fordult a test s már csak a két félcipős lábát vetette föl néha az örvénylő ár. A vashidat előzőnlő emberekben megfagyott a vér. Kétségbeesetten kiabálták:

— Mentsek meg! Mentsek meg!

Három-négy perce fuldoklott már Imre Erzsi s még mindig nem ment segítségére senki. Az operatőröknel volt egy csolnak, de ők a képkeresővel a Szamosnak azt a részét szemlélték, amelynek a filmen szerepelnie kellett. Imre Erzsi halálküzdelmét tehát nem örökítette meg a felvevő gép...

Mikor aztán látták, hogy baj van, csolnakba szálltak, de csak nehezen tudtak előre jutni. Közben a postapalota felőli partról egy fiatalember, Gazdák Tivadar mozi-gépész levetette a kabátját, a vízbe ugrott s igyekezett elérni az elmerült leányt. Meg is ragadta a testet, de mivel az ő élete is veszélyben forgott, jobbnak látta kimenekülni a sodró árból.

(Megtalálják a holttestet.)

Megelőzőleg még Fekete Mihály is kísérletet tett a mentésre. Mikor Vanyll már biztonságban volt, hátrafordulva megpillantotta Imre Erzsit éppen felbukkanó fejét. Arra felé uszott s körülbelül két méternyire lehetett tőle, amikor a leány ismét nyomtalanul elmerült.

Orosz Dezső színházi szabó aztán ruhástól dobta magát a hullámokba. Ekkor még élt a szerencsétlen leány. Hörögve kapálózott. Orosz megragadta karjánál fogva s közben az odaérkezett csolnakkól kinyuló evezőbe kapaszkodott. Az operatőrök aztán besegítették Oroszt s bevonszolták a leányt is a csolnakba. A malom mellett levő állványra helyezték föl a mozdulatlan testet.

Orvost nem rendeltek ki előzetesen s a tömegben levő orvosok közül sietett elsőnek Büchler dr. a helyszínére. Megérkeztek a mentők is s nyomban hozzáfogtak a mester-séges légzés alkalmazásához. Szombathelyi Gábor dr. tisztí orvos is megjelent és konstata, hogy nincs már segítség, a leány meghalt.

Három óraker megérkezett a hullaszállító kocsí. Koporsóba tették a halottat s százkra menő tömeg néma sorfala között robbogott el a fekete kocsí.

(Imre Erzsi halálseitelmei.)

A mozifelvételt megelőző kedden este a „Diákhercegnő” előadásán, amikor már tudta, hogy a csolnak-felborulási jelenetnek ő is szereplője lesz, ezekkel a szavakkal fordult Baranyai Ferencné kardalosnőhöz:

— Édes Baranyainé lelkem, holnap én meg fogok halni, de magáról nem akarok megfélekedezni. Magának hagyom a fekete ruhámat.

Baranyainé nem tulajdonított jelentőséget a tréfásan hangzó végrendeletnek. — Énnél sokkal megdöbbentőbb kiilentést tett ugyancsak tegnapelőtt az öltözőben Faik Rózsának:

— Tudod Rózsikám, — mondotta — holnap reggel én egész új harisnyát húzok fel, mert nem szeretnék a boncaszatra (vukas harisnyában kerülni).

Faik Rózsai annyira nem vette komolyan a halálra készülődés célzását, hogy még jóízűen kacagott is.

Reggel, midőn elment hazulról, megölelte, megcsókolta édesanyját s a következő szavakkal bucsuzott:

— Édes anyám, ha délután 2 óráig nem kerülnék haza, tegyen le arról a reményről, hogy életben viszontlát, mert én már akkor meghaltam...

Az anya volt az egyedüli, akit egész délelőtt éppen a bucsuzásból kifolyólag rossz sejtelmek gyötörtek.

Mikor a lányok és Vanyll a csolnakban elhelyezkedtek, a csolnak mellett álló Szalai kellékeshez e szavakkal fordult:

— Ha meghalnék, mondja meg Janovics igazgató urnak, hogy fizesse ki anyámnak az egész havi gázsit.

A Szeszák-ház udvarának Szamosra eső partján állt Baranyai Ferenc színházi gazda, aki pillanatfelvételeket készített a mozifelvétel részleteiből. Mikor a gát felett igazgatták a csolnakot, Baranyai, aki be akarta állítani gépét a felvételre, oda kiáltott Imre Erzsire:

— Vigyázz, Erzsi, ne mozogj!

Imre Erzsi odafordult, bucsuzóul egy csókot dobott a part felé s mutatóujjával jelentősen felmutatott az égre.

Egy szigorló orvos ismerősének állítólag feltünően meleg bucsuzkodás után ezeket mondotta:

— Na, ez igazán szenzációs film iesz. — Meglássá, ma ott maradok.

Ezekből az adatokból sokan az öngyilkosságot látják fennforogni. A feleletet, felvilágosítást azonban magával vitte az örökre elmúlt Imre Erzsi.

A város lakossága izgatottan tárgyalja ma is a rémes drámát, amelynek szereplői a kiállott izgalomtól súlyos betegen fekszenek.

Különösen le van verve Janovics Jenő dr. színigazgató, aki tegnap óta szinte önkivületi állapotban van. Janovics a leányok vállalkozása előtt is tiltakozott, hogy részt vegyenek a csolnak-jelenetben, mert veszélyesnek tartotta a játékot.

(Senki sem felelős.)

A rendőri nyomozás megállapította, hogy Imre Erzsit szívszélhűdés ölte meg s haláláért senkit sem terhel felelősség.

A kolera

Ujabb megbetegedések

Munkács, szeptember 18. A koleraveszedelem kiujult. Munkácsan egy, Oroszvégén hat megbetegedés történt tegnap. Az esetek közül kettőt halállal végződött. — Munkácsan nagy a rémület.

Hódmezővásárhely, szeptember 18. — Az országos kovácsmester-kongresszust szeptember 21-ére hívták egybe Hódmezővásárhelyre. A rendőrkapitány a kongresszus megtartását a kolerajárvány miatt betiltotta.

Zombor, szeptember 18. Kekics Anna 15 és Kekics Mária 11 éves óbecsei lakosok koleragyanus tünetek között megbetegedtek. Kekics Mária tegnap meghalt.

Lugos, szeptember 18. Krassósörényvármegyében ujabb koleramegbetegedések és több haláleset fordult elő. Némamogyoród községben meghalt Jamar Nikofor 60 éves ember, megbetegedett Nisatovics Vitaio három éves gyermek. Szakaláron meghalt Adám Flore 70 éves gazdaember. A községben öt esetben állapították meg pozitíve az ázsiai kolera-t. Néramező községben Radu Ilije, Nagylaposnokon pedig Bizu György és Boncsa Kracsul haltak meg. Golcsa Mária és Bihaj Juon koleragyanus körülmények között megbetegedtek. Lugoson Issekut alispán vezetésével két bizottság működik. A bizottság tagjai bejárják a kolerafertőzött vidékeket és megtesznek minden óvintézkedést.

Alsólendva, szeptember 18. A zalamegyei Bucsuszentlászló községben tegnap bucsu volt. A bucsusok egyike, Kiss Teréz, hirtelen összeesett és néhány perc múlva meghalt. Az asszonyt ma felboncolták s bélrészeit felküldték a bakteriológiai intézethez.

A sághegy bazaltbányába tegnap huszonnégy macedon munkás érkezett, akik közül koleragyanus tünetek között megbetegedett. A beteg munkást a járványkórházba vitték, a többieket pedig megfigyelés alá helyezték.

A Mercur vezérigazgatója a debreczeni pénzpiac helyzetéről

Beszélgetés Berger Mórral

Berger Mór, a budapesti Mercur Váltó-üzleti Részvénytársaság vezérigazgatója ma Debrecenben tartózkodott és résztvett a vezetése alatti intézettel érdekközösségben álló *Általános Forgalmi Bank Részvénytársaság* igazgatósági ülésén. Mivel azon fővárosi intézetek vezetői közül, amelyeknek a debreceni piacon érdekeltségeik vannak, ő talán az egyetlen, aki a debreceni piaccal a legközvetlenebb, személyes összeköttetést tartja fenn s így leginkább van alkalma a debreceni piac állapotáról egy elfogulatlan bíráló szempontjából alapos és szakzerű tájékozódást szerezni, — helyénvalónak tartottuk, hogy véleményét több, a debreceni piacot nagyon érdeklő aktuális kérdésben kikérjük. A vezérigazgató ur felkérésünkre a legnagyobb készséggel tett eleget és igen érdekes és értékes nyilatkozatokat tett tudósítónk előtt.

Az első kérdésünk a *debreceni piac általános helyzetéről* való véleményét tudakolta Berger Mór vezérigazgató urnak, hangsúlyozván, hogy ő neki alkalma van a vidéki nagy érdekhálózatánál fogva összehasonlításokat is tenni. Berger Mór ur a következőkben volt szíves idevágó nézeteit közölni:

— A debreceni piac és az ország általános helyzete között nem látok semmiféle eltérést, mert a helyzet mindenütt egyképen súlyos, a pénz mindenütt kevés. Mindenütt az a baj, hogy több üzletet csináltak, mint amennyit az anyagi erők megengedtek volna. Talán mondhatom: más, rosszabb várossal szemben Debrecenben azt látom, hogy *itt nem ész nélkül mentek bele az emberek a vállalkozásokba* és hogy itt a vagyonok, ha restringálódtak is értékben, nem fiktív, hanem *valódi vagyonok, pozitív, effektív vagyonok voltak*. Más városokban olyan dolgokat vettek föl vagyonok gyanánt, amik nem voltak azok; itt nem történt ilyesmi, amiket Debrecenben mint vagyonokat vettek föl, azok tényleg valódi voltak. Debrecenben nem futottak ábrándok után. Itt csupán annyi történt, hogy vásároltak ingatlanokat, amelyek értékükben csökkentek, de utóvégre is *értékek voltak és értékek maradtak*. Bármennyire súlyos is Debrecen helyzete, ezt csak az általános pénzügyi és gazdasági viszonyok okozták, de távolról sem az, hogy non valóroket valórok gyanánt vettek volna.

Tudósítónk most a *debreceni szövetkezeti kérdés* megoldását illetőleg kérte ki a vezérigazgató nézeteit.

— A szövetkezeti kérdés Budapesten is megvolt, sajnos igen nagy mértékben. Két év előtt 120 szövetkezet volt a fővárosban, s ma alig van három-négy. A debreceni szövetkezeti kérdés tehát egy analógiát talál maga előtt, amely egyszersmind a megoldás módja tekintetében is tanulságokat nyújthat. Ezzel korántsem akarom azt mondani, hogy a megoldás a pesti szisztema szerint történjék, annál kevésbbé, mert *amit Pesten csináltunk, az nem volt jó*. A fővárosban az Osztrák-Magyar

Bank volt az, amely ráfeküdt a szövetkezetekre, megvonta tőlük a hitelt, természetesen indirekte, a pénzüzetek útján. Miután a bankok megvonták a hiteleket a szövetkezetektől, ezek nem kapván új hitelt, kénytelenek voltak likvidálni, de olyan gyors tempóban, hogy *rengeteg kárt okoztak emberekben és vagyonokban*. A roppant pusztulás folytán maguk a nagybankok is belátták, hogy hibát követtek el. Ennélfogva összeálltak a nagybankok és kormánypénzzel szindikátust alapítottak, hogy megmentsek a szövetkezeteket, azonban már *késő volt*. A szövetkezeti eszme ugyanis ekkorra már annyira diszkreditálva volt, hogy nem lehetett a szövetkezeteket életben tartani. A pesti események tehát azt a tanulságot nyújtják, hogy *a szövetkezetek megfajtása nem helyes*, hiszen azok, akik megfojtották a pesti szövetkezeteket s az egyéb illetékes tényezők is bevallják már, hogy mérhetlen hibát követtek el, mert amikor segíteni akartak, *már nem volt kiesodán segíteni*, aminek bizonyosságául legyen elég annyi, hogy a kormány által rendelkezésükre bocsátott segítő eszközöket nm is vették már igénybe.

— Ebből következik, hogy *a szövetkezeteket elnyomni nem jó politika*, mert olyan veszteségekre vezethet, amelyeket már kormánypénzzel sem lehet jóvátenni. *Szűrjék le a debreceniek a pesti tanulságot és mentsék meg a szövetkezeteket ma*. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a hibákat és a tulkapásokat, amelyek a szövetkezeteknél esetleg megvannak, változatlanul fenn kell tartani. A szövetkezet altruisztikus intézmény, nem az a feladata, hogy fényes pozíciókhoz és dus jövedelemekhez juttasson egyeseket. Ha Debrecenben az a helyzet, hogy sok szövetkezet sok embernek fényes existenciát biztosít, ugy ezt az állapotot feltétlenül meg kell szüntetni, mert ez a helyzet a szövetkezeti eszmével ellentétben áll. Mentésíteni kell az eszmét a kinövésektől. De mindenesetre *keztyűs kézzel kell csinálni a szándást*, mert ha ellenkező módon történék, nincs az az isten, aki segíteni tudna rajtuk; ha tönkremntek, kormánypénzzel sem lehet segíteni.

— Az Osztrák-Magyar Bank debreceni fiókjának főnöke éppen *a kellő pillanatban* fogott hozzá a szövetkezetek hitelének rendezéséhez és *helyes alapon indult el* akkor, amikor rámutatott arra, hogy a szövetkezeti hitelek visszafizetésének forszírozása sok existencia tönkretételével járhat és hogy feltétlenül szükséges ezen hitel visszafizetésének a viszonyokhoz mért szabályozása s a körzetén kívül igénybe vett hitelek visszafizetésének biztosítása, ezzel akarván biztosítani a szövetkezetek ügyeinek további nyugodt menetét.

— A megoldás módozatai között felmerült egy *központi szervezet* létesítésének eszméje is, amely tisztán a szövetkezeti hitelek ellátására alakulna. Mi a nézete erről vezérigazgató urnak?

— Erre is van pesti analógia. A fővárosban rájöttek, hogy a szövetkezetek számára

egy erkölcsi testületet kell teremteni. A kérdést úgy oldották meg, hogy a szövetkezetek megalakították a *Szövetkezetek Központi Bankját*. Ez az institúció azonban nem tudott megfelelni a hivatásának, mert hiányzott az erkölcsi alapja. Nincs az a közgazdasági alakulás, amely erkölcsi alap híján fennmaradhat. Ez a Szövetkezetek Központi Bankja ugyanis felvette magába mindazokat a kinövéseket, melyek az egyes szövetkezetekben megvoltak. Kitiűnt, hogy a Központot nem azért alapították, hogy erkölcsi és anyagi támogatására legyen a szövetkezeteknek, hanem mert a szövetkezeti direktorok egyszerűen áttették működési területét a Központba és ott folytatták áldatlan működésüket. Ha ez a részvénytársaság becsületes alapon, becsületes céllal működik, akkor elérte volna célját: anyagilag és erkölcsileg támogatta volna a szövetkezeteket, mert rátévén zsiróját a szövetkezeti váltóra, ez megszűnt volna szövetkezeti váltó lenni és lett volna rendes bankváltó. Mivel a nagybankok tudták, hogy ez a Szövetkezetek Központi Bankja nem erkölcsi okokból, hanem azért létesült, hogy azokat a visszaéléseket palástolja, melyeket az igazgatók a saját szövetkezeteikkel elkövettek és hogy eszköz legyen az újabb harácsolásra, természetesen nem lehetett az institúciónak hitele. Nem is kapott hitelt sem a pesti, sem a külföldi intézetektől, következésképpen csődbe ment és magával rántotta azokat a szövetkezeteket, amelyeknek megmentése lett volna a tulajdonképeni hivatása. Ezzel megmondtam, hogy *milyenem nem kell lenni a debreceni központnak. De egy, a hitelezők bevonásával létesített és megfelelő ellenőrzés alatt álló központ nagyon egészséges idea*. Meg kell azonban jegyezmem, hogy rendkívül árt egy ügy megoldásának, ha különböző érdekes csoportok egymástól eltávolodva, saját szájuk ize szerint akarnak valamit létesíteni s az ideák mint a gombák teremnek. *Egy embernek kell az ilyen dolgot a kezébe venni*. Már Carlyle megmondta, hogy hős csak egy lehet, a többi csak hősimádó. A bankfőnök kezében hivatott kezekben van a kibontakozási akció.

— Nagyon széles körben az a fölfogás, hogy a debreceni helyzet súlyosságához nagyban hozzájárult a *Debreceni Első Takarékpénztár* kíméletlen eljárása; lehet-e alapja ilyen feltevésnek?

— Én úgy vagyok értesülve, hogy Verzár Kálmán vezérigazgató ur, amikor elfoglalta állását, olyan állapotot talált itt, amelyet ő nem akart tovább fentartani. Ő úgy látta, hogy az intézetnél az üzletek egyrésze barátságai alapon kötötték, mert hát sajnos, a vidéken nagyon sok helyen az a helyzet, hogy a pénzüzeteti vezetők a társadalmi érintkezés folytán nincsenek abban a helyzetben, hogy az összes reális fedezeteket lekössék maguknak. Verzár ur a bankja szempontjából feltétlenül helyesen járt el, amikor a talált hiányokat pótolni igyekezett. Verzár ur nem respektált imaginárius vagyont, sem pozíciót, hanem reális biztosítékot kért. Ő a szigoruan vett banktechnika szempontjából és megbízóinak szempontjából feltétlenül helyesen járt el. Én abszolte nem tudom, de lehetséges, hogy ott a hiba, hogy ennek a létező és nem egészen egészséges állapotnak az ódiomat teljesen az adósra akarják háritani, holott *mégis csak*

Iskolakötények, Csipkeáruházában, Sas-u. 4. Telefon 12-50

harisnyák óriási választékban, r e n d k i v ü l o l c s ó n LANTOS

figyelembe kell venni, hogy az az adós aligha juthatott volna a mai helyzetébe, ha a hitelező nem követte volna el az említett hibákat. Normális időkben az exekutálásnál nem szabad ideális szempontokat tekinteni, de én a mai súlyos gazdasági viszonyok között azt az elvet követem, hogy emberszeretettel kell az adósokat kezelni.

Revolveres végrehajtás

Sógorok véres harca

Kellemetlen kalandia volt tegnap egy debreceni ügyvédjelöltnek Nádudvaron. A püspökladányi végrehajtó kíséretében jelent meg a községben, hogy egyik végrehajtató képviselőjében foglaltást eszközöljön, mikor a pör egyik szereplője revolverrel felfegyverkezve, berohant a szobába s csak a véletlen mult, hogy nem az ügyvédjelöltet, hanem a felperest érték a revolverből kilőtt golyók.

A Debreceni Független Ujság tudósítója az esetről a következő információt szerezte:

Nemes András és neje nádudvari kisbirtokosok három év előtt fiok: Nemes László részére egy cséplőgépet vásároltak a Máv. gépgyára debreceni ügynökségétől. A vételárat azonban nem tudták kifizetni s mert egyéb adósság is nyomta az öregek vállát, abban egyeztek meg vejükkel és leányukkal, hogy ezeknek eladják összes vagyoniukat a haszonélvezeti jog fentartásával. Viszont vevők: Kemecei László és neje tartoznak fizetni az összes főnnálló tartozásokat.

A fiatal Nemesnek sehogy sem tetszett ez az adásvétel s addig biztatgatta édesapját, amíg ez pert indított Kemeceiek ellen azon a címen, hogy a birtok nem vétel de ajándékozás útján jutott birtokukba s hálátlanok lettek az ajándékozók szemben. A per meg is indult, azonban elvesztették azt felperesek, sőt ez év májusában köteleztették, hogy a cséplőgépet is adják át Kemecei Lászlónak és neijének. Ezt a határozatot ugyan megfőlebbzték Nemesék, mindazonáltal Sajó Béla dr. debreceni ügyvéd Kemeceiek nevében biztosítási végrehajtást vezetett a cséplőgépre s azt zár alá is vetette.

A cséplőgép ekkor már Kis Laiosnál, a fiatal Nemes apósánál volt. Kis Laios pár nap előtt elhalálozott, az anyvallházai birtokrendezés folytán 1500 korona követelés maradt utána, melyet a kisbirtokosok pénztárából volt kapandó. Ezt az összeget kellett biztosítani Kemeceiek számára jogi képviselőjüknek: Sajó Béla drnak, aki tegnap ki is küldte helyettesét: Titz János ügyvédjelöltet, hogy az 1500 koronát Árva László közbirtokossági pénztárnok kezéinél foglalja le.

Titz a püspökladányi végrehajtó kíséretében meg is jelent Nádudvaron, ahol a követelést le is tiltotta.

— Hol az a kutya ügyvéd?! — rohant be a végrehajtási helyiségbe magából kikelve a cséplőgép volt gazdája: Nemes László gépezés, aki revolvert szorongatott a markában. — Hadd lövöm le!

Ebben a pillanatban tünt fel az ajtóban Kemecei László alakja. Mikor a megdühödött ember sógorát itt megpillantotta, ez ellen fordult teljes gerjedelemmel és se szó, se beszéd, ráemelte fegyverét s háromszor egymásután rásütötte a revolvert. Az egyik golyó Kemecei László jobbkarját, a másik balkarját érte, míg a harmadik golyó a kanuba fúródott. Ekkor a meglőtt ember biciklire kapott s meglőtt karral vágatott el a véres foglaltás színhelyéről. Titz ügyvédjelöltet Kabáig csendőrök kísérték el, nehogy a megrénylő a vonaton megtámadhassa.

Nemes László ma délelőtt beírt Debrecenbe, ahol az ügyészségen jelentkezett. — Innen visszakisérték Nádudvarra. Szándékos emberölés kísérlete miatt indult meg ellene az eljárás. Nemes már egy előbbi végrehajtás alkalmával is megtámadta a végrehajtót és a végrehajtásnál segédkező csendőröket. —

Ezért hatóság elleni erőszak miatt folyik ellene az eljárás.

Kemecei karjából már eltávolították a golyókat. Állapota súlyos, de nem ad okot aggodalomra.

Színház

Benn az erdőn.

Dráma három felvonásban. — Irta: Garvai Andor. — A debreceni színtársulat csütörtökön, szeptember hó 18-án mutatta be.

Garvai Andor igen érdekes és értékes író. Szereti az izgató témákat, merész problémákat. Egy kicsit hajlik az olasz verista drámaírodalomhoz, egy kicsit a szocialista Halbe utját tapossa, de van belőle nagy adag Bernstein merészségéből és idegekre való számításából. Ma például legujabb drámáját Bernstein recipéje szerint fejezte be. Egy végjelenettel frappírozta a közönséget, amely zsbongó érzéssel hagyta ott a nézőteret.

Éppen ezért nincs a „Benn az erdőn” című darabban semmi abból az előkelő íróból, amely Garvai Andort, a novellistát olyan becsessé teszi olvasóközönsége előtt. Viszont a drámaírás izzó és cselekményekben dúsz mezején még mindig gyöngye a lába, tulajdonságos buzakalászos a szeme a novellairás mesterének. Inkább regényszerű ez a darabja.

Tarics Ákos, aki szerencsés nővadász, de szerencsétlen játékos volt, letörve, vagyontalanul vonul vissza az erdélyi hegyek közé. Uri dominiumából egy darab erdő és kavicsos szikla marad vissza, ahol bizony éhen hal az egykori világfi, ha a véletlen melléje nem rendeli az ősi ösztönök asszonyát, a derék Floreát.

— Ez az asszony ismertette meg a boldogság három fő érzésével: a tiszta ruhával, jó étellel és az asszonyi érintetlenséggel! — mondja a hős.

És innen indul ki a dráma. Jön egy asszony, Ráchel, az urával, doktor Werner Félix bányamérnökkel. Csupa ideg, számítás, raffineria és beteges hisztéria. Jön, akar és rombol. Feldulja az ősiségbe menekült emberek nyugalmát, megfosztja egymástól az összeszokottakat s benn az erdőn urrá lesz az emberi elhatározások fölött. Tarics Ákos, a parasztá vedlett világfi eldobja magát az érintetlenséget és kulturát. fényt és asszonyi illatot akar. A férj baltát ragad nőstényéért, aki neki vagyont akart szerezni, most azonban az erősebb oldaláról mondja a szemébe, hogy az üzlet kész van, megkapta, amit kívánt, kész a leszámolás... És a férj adáz dühvel mondja az újra született ember szemébe:

— Az előbb téged akart kizsákmányolni, most engem tett koldussá!

És itt felhörög az őseber, botot ragad, de mielőtt végrehajtaná a gyilkosságot, az eldobott szerető veszi kezébe a baltát és elvégzi az ítéletet. Ugy, ahogy „Benn az erdőn” szokás.

Négy ember játszsza végig ezt a sovány és sok helyen kibiccenő drámát. A színtársulat drámai erősségéről. Halasi Mariskáról kellene színes bizonyítványt kiállítanom, aki Ráchel szerepét játszotta káprázatos technikával, briliáns hatással, ellenállhatatlan erővel. F e h é r Gyula Tarics szerepében inkább markáns volt, mint jellegzetes. A világfi az ősiségen át nem tudta megszólaltatni. Lajtai sem tudott kiemelkedni a szürke szövegből. U t i Gizella pedig minden volt inkább, mint érzéki és erős.

(gy. zs.)

* A színházi bérletek kiváltása. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délig még két és fél nap áll a t. bérlő közönség rendelkezésére, hogy régi helyei iránt intézkedjék. Vasárnap déltől már az új jelentkezők, kik igen nagyszámmal vannak, kaphatják meg a megüresedett helyeket, melye-

ket a régi bérlő nem váltott ki. Ma a következő bérlők váltották ki tavalyi jegyöket: Hutflész Kázmér, Leitner Dezső, Szabó Lajos, dr. Tüdös János, Lám Sándor, Wisky Sándor, Hegedüs Sándor, özv. Király Ferencné, Káposztás Imre, Szávay Gyula, Dóczy Emil, Halmágyi József, Mezei Izidor, Poroszlai László.

* „Gyerünk csak”. (A színházi iroda jelentése.) A „Gyerünk csak” újabb sorozatos előadásai iránt rendkívül nagy a közönség körében az érdeklődés. A szombati és vasárnapi jegyeket már nagyban veszi a publikum, úgy, hogy aki ez előadásokra alkalmas helyet akar magának biztosítani, annak nem szabad késlekednie a jegyváltással. A darab szinte ujdonságként fog hatni, mivel teljesen új részeket illeszt bele az igazgatóság. Az új aktualitásokon és új kuplékon kívül ugyanis, egy új szereplője is lesz a revünek e felújításban, Muskotály debreceni civis felesége, Muskotályné asszonyom tudomást szerezvén az apjuk huncfutásairól és utána utazik Pestre. Gondolható, hogy bohóbnál-bohóbb helyzeteket terem ez az újítás az amugy is mulatságos revüben, különösen, ha hozzáteszük, hogy a debreceni közönség dédelgetett kedvence, Serfőzi Etel személyesíti Muskotályné asszonyt. A darab többi részei és személyesítői a régiek.

* Czigányprimás. (A színházi iroda jelentése.) A pénteki estén a „Czigányprimás” Kálmán Imre bájos és mulatságos szövegű operettje kerül előadásra. Az igazgatóság tudatában annak, hogy a debreceni közönség mennyire kedveli ezt az igazán nagyszerű, magyar szerzőjű és magyar tárgyú darabot, újból kitiizte előadásra, hogy azoknak is, kik az első előadás (ez idényben) még nem láthatták, alkalmat nyújtson erre. A jegyeket úgy erre, mint a szombati és vasárnapi előadásokra már árusítja a színházi pénztár.

* Az Apolló mozgó-színház a nagy hetében, most a Nordisk-film legujabb 3 felvonásos drámáját „A boldogság vonatát” és a híres 2 felvonásos amerikai humoros képet a „13-dik ezred hőseit” mutatja be.

A tanítónő kalandja

Kloroformos rablás a vonaton

Csak a legizgatóbb detektiv-regényekben találkozhatunk hasonló esettel, mely tegnapelőtt délután a Máramarosszigetről induló személyvonat egyik másodosztályú fülkéjében történt. Egy elegáns, a legutolsó divat szerint öltözködő, mosolygós, szép arcú urinő a robogó vonat fülkéjében kloroformmal elaltatta utitársnőjét, egy Szombathelyre igyekező tanítónőt és azután teljesen kifosztotta mindentől.

A rablóvilág szenzációs romantikáját Debrecenig elnyelték a száguldó vonat kerekének féktelen kattogásai. Debrecenben azonban a tanítónő fölébredt bódító álmából és meglepetve konstataulta, hogy a kupéból a szépséges utitársnővel együtt mindene eltűnt.

A szomorú vasúti kalandnak egyik sajnálatraméltó szereplője özv. Schalda Józsefné, született Glass Mária tanítónő. Máramarosszigeten volt rövid ideig rokonainál vendégségben és mivel a dunántúli beledi gyermekmenhelyen kapott alakmázást, előbb Szombathelyre ment, hogy ott látogatásokat tegyen és innen folytassa tovább utiát Beledre.

A tanítónő kedden hajnali négy óraker érkezett meg teljesen kifosztva Szombathelyre és egyenesen a Hungária-szállodába hajtatott, hogy az ut fáradalmait kipihenie. Teljesen meglátszott, hogy a vasúti kaland némileg megbolygatta nyugodt lelkiállapotát, kissé izgatott és szomorú volt. Kalandos utazásának történetét így adta elő:

— Máramarosszigeten voltam. rokonaimat látogattam meg. Hétfőn hainalban indultam el onnan, hogy a beledi gyermekmenhelyen új állásomat elfoglaljam. Máramarosszigeten egy másodosztályú fülkébe szálltam be,

melyben hölgy föszire járszul lett lanatban illat áradalomba tem fel éreztem tekintete összefut tisztán. vettem Debrecen történet majd fekinék sz utamat. Szombahajtatatt hunytan gatott v A mennyi rablásró titokzato

Szo a tö

Kor és bolgá hivatalo A határ a naja tor Dimotik Marko, gár kéz sében e cíó legk

Kor delegác kívül ér mán Ta hagyta kinél né rint arnak Dim Izzed h koncess sikerült után a ideig ta

An az ülest kal, hog

Kor vics bol kozás u

leg sza nünk Te ügye is hány k ezeket megállia szerződ dozatot

Kor vezérh utóbbi re köze lakossá biak ké

melyben már akkor egy előkelőnek látszó hölgy foglalt helyet. Vonatunk már jó meszszire járt, midőn utitársnőm egyszerre rosszul lett. Én segítségére siettem, abban a pillanatban, midőn felkapcsoltam bluzát, *bódító illat áradt felém, melytől hamarosan mély álomba merültem.* Közel Debrecenhez ébredtem fel mély álmaimból. Nagyon bágyadtnak éreztem magamat, fejem fájt, fátvolos volt a tekintetem, az első szempillantásra minden összefutott előttem, nem láttam semmit sem tisztán. Mikor magamhoz tértem, meglepetve vettem észre, hogy *elaltattak és kiraboltak.* — Debrecenbe érve, azonnal kocsióra ültem és a történetről jelentést tettem a kapitányságon, majd felkerestem egyik régi ismerősömet, a kinek szíves jóindulatából folytathattam az utamat. Ma hajnali négy órakor érkeztem meg Szombathelyre és egyenesen a Hungáriába hajtottam. Mondhatom, egy pillanatig sem hunytam le szemem, mert még nagyon izgatott vagyok a viharos ut fáradalmaitól.

A debreceni rendőrség az ország valamennyi rendőrhatalmát értesítette a vasuti rablásról s így most országosan körözik a titokzatos kloroformos hölgyet.

Szombaton aláírják a török-bolgár békét

Dimotika, Drinápoly és Kirkilissze török marad

Konstantinápoly, szeptember 18. A török és bolgár delegátusok tegnapi üléséről kiadott hivatalos közlés a következőket mondja:

A határkérdést véglegesen rendeztük. A határ a Marica torkolatánál kezdődik és Reznaja torkolatánál, Iniadától északra végződik. *Dimotika, Drinápoly és Kirkilissze török, Marko, Tirnovó, Musztafapasa, Orta köj bolgár kézen maradnak.* A nemzetiségek kérdésében elvi megegyezés jött létre. A delegáció legközelebbi ülése ma lesz.

Konstantinápoly, szeptember 18. A béke-delegáció tegnapi döntő jelentőségű ülése rendkívül érdekesen folyt le. A tanácskozás folyamán *Talaat* bég, az első török delegátus elhagyta az ülést és a nagyvezérhez ment, kinél néhány miniszter gyűlt össze. Hír szerint arról tanácskoztak, lehet-e a bolgároknak Dimotikát illetőleg koncessziókat adni. — *Izzed* hadügyminiszter azonban e pontban koncesszióról hallani sem akart és felfogását sikerült elfogadtatnia. *Talaat* visszatérése után a béke-delegáció ülése már csak rövid ideig tartott.

Amikor a bolgár delegátusok elhagyták az ülést, maguk közölték az újságírókkal, hogy *Dimotika török kézen maradt.*

Konstantinápoly, szeptember 18. *Nacsevics* bolgár meghatalmazott a tegnapi tanácskozás után így nyilatkozott az újságírók előtt:

— A határkérdést jegyzőkönyvben végleg szabályoztuk. *Dimotikát át kellett engednünk Törökországnak.* Miután a nemzetiségek ügye is elvben szabályozva van, már csak néhány kisebb jelentőségű kérdés van hátra és ezeket is valószínűleg diplomáciai uton fogják megállapítani. *Szombaton aláírhatjuk a békeszerződést.* Mi meghoztuk a legnagyobb áldozatot a béke érdekében.

Konstantinápoly, szeptember 18. A nagyvezérhez érkezett jelentések szerint a legutóbbi napokban nyugat Tráciában Eghiridre közelében *üsszeütkezések voltak muzulmán lakosság és bolgár lakosság között.* Az utóbbiak kénytelenek voltak visszavonulni.

Jó a vízvezeték vize

Tüdős Kálmán dr. főorvos a vegyvizsgálatról

Március tizenötödike óta tudjuk hivatalosan, hogy a debreceni vízvezeték üzemben van, vizet szolgáltatni képes. Májusban kezdték egyes házakban, ahol bevezették a vízvezeték, ennek vizét inni is és néhány nap előtt kezdték az utcákat is öntözni. Ma azonban még mindig nem mondhatjuk, hogy a vízvezeték már teljesen rendben van, mert a magáncsatlakozások körül a háztulajdonosok késlekednek és így előáll az az állapot, hogy a házi vezeték ki nem építése miatt attól kell tartani, hogy a *fővezeték vize megromlik.* Ugyanis az olyan házaknál, ahova nem vezették még be a vizet, az elzáró utcai csapig terjedő részben a víz állva marad, nem cirkulál, *megromlik, megposványosodik és így lassanként fertőzi a főcső vizét is.*

Pedig Tüdős Kálmán dr. főorvos ma bejelentett jelentéséből örömmel kell konstataálnunk, hogy a vízvezeték vize jó, iható és egészséges. Ez a jelentés, amelyet ma tárgyalt a tanács, szószerint a következő

Tekintetes Tanács!

Hivatkozva a 15812/1913. sz. határozatra, hivatalos tisztelettel jelentem, hogy a városi vízvezeték csöveiből több különböző helyen mintát vevén, dr. K. Szalay Béla v. vegyészrel együtt, azokat megvizsgáltuk s megállapítottuk, hogy *a víz maga teljesen kifogástalan, fogyasztásra alkalmas.*

Azokban azokon a helyeken, ahol kevés háza van a víz bevezetve, vagy ahol nagyobb területeken nincs fogyasztás, ott a víz (bár vegyileg tisztítva), kellemetlen fémízű és kátrányszagú, ami *a csövekben való hosszabb pangás következménye. E pangás folytán poshadás is állhat be.* Ezért javasolom, hogy méltóztassék intézkedni, miszerint a vízáramlás az egész csőrendszer minden részében állandóan biztosítsák. Ezt a bevezetések gyorsításával lehet elérni, de addig is, míg ez kellő mértékben megtörténik, szükségesnek látom a pangó víz időnkénti (legalább 3—4 napban) kibocsátását annyival is inkább elrendelni, mert a pangó víz lassanként az áramló vizet is megfertőzi.

Debrecen, 1913. szeptember 15-én.

Dr. Tüdős Kálmán,
t. főorvos.

A jelentés folytán a tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a szükséges intézkedéseket, a csövek tisztogatását rendelje el és foganatosítsa.

Szükséges volna azonban az is, hogy a tanács a házi vezeték elkészítését is minden vonalon szorítsa, s sürgesse, mert néhány háztulajdonos mulasztása miatt a vízvezeték a járványos időben nemcsak a közegészségügy javításának nem lesz eszköze, hanem könnyen a legborzalmasabb betegségek okozója és terjesztője lesz.

**MANDEL
LIPÓTNÁL**

!! Egységárak !!

12-16-20-24

korona

HIREK

— **Kihallgatások Schönbrunnban.** Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt tíz órakor Piffel bécsi hercegének titkos tanácsosai esküjét fogadta. Tizenegy órakor Károly Ferenc József főherceg és Zita főhercegnő jelent meg a királynál. Délben egy órakor azok a svájci tisztek mentek kihallgatásra, akik részt vettek a csehországi hadgyakorlatokon, majd Lessianin ezredes, a szerb katonai attasé ment audienciára.

— **Öngyilkos nagyhercegnő.** Heidelbergből táviratozzák: Zsófia szászveimari hercegnő ma öngyilkosságot követett el s meghalt. A hercegnő már régen szerelmes volt Bleichröder fiába, de a nagyhercegi család nem adta beleegyezését a házasságba. Ezért ma a hercegnő agyonlőtte magát.

— **Az önkéntesek pauszáléja.** Az egyéves önkéntesek közül azok, akik saját költségükön szolgálnak, bizonyos összegért a kasszájukban kaphatnak lakást és ellátást szolgálati idejük alatt. Az ily önkéntesek által fizetendő pauszál-összeget most hivatalosan megállapította a honvédelmi és a közös hadügyminiszter és erről hivatalosan értesítették a törvényhatóságokat. Az erre vonatkozó honvédelmi miniszteri körrendelet így szól:

A saját költségükön szolgáló egyéves önkéntesek által fizetendő évi átalány-összegek ez évi október 1-étől kezdődően úgy a közös hadseregben, valamint a honvédségben is a további intézkedésig a közös hadügyminiszterrel a következőképpen állapítanak meg: kincstári élemezésért (beleértve a zsold) 334 korona, ruháért 121 korona, fegyverzetért és annak karbantartásáért 7 korona, legénységi felszerelésért 16 korona, kölcsönzött hátszlóért, beleértve az ellátást vasalást, szolgálati pótdíjat és esetleges gyógykezelési költségeket is, 702 korona, teljes lófelszerelésért a lovasságnál 32, a tábori tüzérségnél 29 korona.

— **Ügyvédek dolgai.** Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztályának választmányá Nagy Gábor dr. elnöke alatt e hó 16-án ülést tartott. A legaktuálisabb kérdések egyike volt az osztálynak a szövetség október 5-iki Temesvárott tartandó rendes országos közgyűlésén való részvétele. A választmány az osztály tagjait felhívja, hogy minél számosabban vegyenek részt az országos gyűlésen; a központ kedvezményes jegyeiről gondoskodott. A közgyűlés tárgyai között szerepel egy kartell-szerződés létesítése, amely nemcsak az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi érdekének érdekében, de a közönség jogos igényeinek is szemmel tartásával kívánja az ügyvédség nagy kérdéseit egységes alapon megoldani; ehhez a választmány kikerülhetlennek tartja a numerus clausust.

— **Postás-sztrájk Londonban.** Londonból táviratozzák: A londoni postatisztviselők tegnap este rendkívül látogatott népgyűlést tartottak, amelyben a posta-igazgatóságot megkérték, hogy az élelmiszer nagy drágasága miatt emelje föl a fizetésüket. A gyűlés kimondotta, hogy ha a kérelmet nem teljesítik, Angliá valamennyi postatisztie sztrájkolni fog.

— **Az egész város nevetni fog** azon a kitünő bohózatban, melyet az Uránus-színház szombaton és vasárnap fog bemutatni 4 felvonásban. A kitünő bohózat címe „Weisz Kóbi nászutja” a budapesti „Folies Capric” mulató volt cassa-darabja, melyet annak idején „Mundi Rosenkranz nászutia” címen óriási sikerrel mutattak be. A fő női szerepet „Hanny Weisz” az új mozi-star játssza. E kép lejátszási ideje alatt a közönség kinem fogja a nevetésből. E kép már szombaton, szeptember hó 20-án, d. u. 4 órakor félhelyárak mellett és folytatólag minden előadásban látható vasárnap este 11-ig. El ne mulassza e kép megtekintését. Azonkívül pompás új műsor lesz.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

figyelembe kell venni, hogy az az adós aligha juthatott volna a mai helyzetébe, ha a hitelező nem követte volna el az említett hibákat. Normális időben az ekzekutálásnál nem szabad ideális szempontokat tekinteni, de én a mai súlyos gazdasági viszonyok között azt az elvet követem, hogy emberszeretettel kell az adósokat kezelni.

Revolveres végrehajtás

Sógorok véres harca

Kellemetlen kalandja volt tegnap egy debreceni ügyvédjelöltnek Nádudvaron. A püspökladányi végrehajtó kíséretében jelent meg a községben, hogy egyik végrehajtató képviselőjében foglalatást eszközöljön, mikor a pör egyik szereplője revolverrel felfegyverkezve, berohant a szobába s csak a véletlen mult, hogy nem az ügyvédjelöltet, hanem a felperest érték a revolverből kilőtt golyók.

A Debreceni Független Ujság tudósítója az esetről a következő információt szerezte:

Nemes András és neje nádudvari kisbirtokosok három év előtt fiok: Nemes László részére egy cséplőgépet vásároltak a Máv. gépgyára debreceni ügynökségétől. A vételárát azonban nem tudták kifizetni s mert egyéb adósság is nyomta az öregek vállát, abban egyeztek meg vejükkel és leányukkal, hogy ezeknek eladják összes vagyonukat a haszonélvezeti jog fentartásával. Viszont vevők: Kemecsei László és neje tartoznak fizetni az összes fönnálló tartozásokat.

A fiatal Nemesnek sehogy sem tetszett ez az adásvétel s addig biztatgatta édesapját, amíg ez pert indított Kemecseiék ellen azon a címen, hogy a birtok nem vétel de ajándékozás útján jutott birtokukba s hálátlanok lettek az ajándékozók szemében. A per meg is indult, azonban elvesztették azt felperesek, sőt ez év májusában köteleztettek, hogy a cséplőgépet is adják át Kemecsei Lászlónak és nejének. Ezt a határozatot ugyan megfőlebbzték Nemesék, mindazonáltal Sajó Béla dr. debreceni ügyvéd Kemecseiék nevében biztosítási végrehajtást vezetett a cséplőgépre s azt zár alá is vétette.

A cséplőgép ekkor már Kis Lajosnál, a fiatal Nemes apósánál volt. Kis Lajos pár nap előtt elhalálozott, az angyalháza birtokrendezés folytán 1500 korona követelés maradt utána, melyet a kisbirtokosok pénztárából volt kapandó. Ezt az összeget kellett biztosítania Kemecseiék számára jogi képviselőjüknek: Sajó Béla dr. dr. aki tegnap ki is küldte helyettesét: Titz János ügyvédjelöltet, hogy az 1500 koronát Árva László közbirtokossági pénztárnok kezénél foglalja le.

Titz a püspökladányi végrehajtó kíséretében meg is jelent Nádudvaron, ahol a követelést le is tiltotta.

— Hol az a kutya ügyvéd?! — rohant be a végrehajtási helyiségbe magából kikelve a cséplőgép volt gazdája: Nemes László gépezés, aki revolvert szorongatott a markában. — Hadd lövöm le!

Ebben a pillanatban tünt fel az ajtóban Kemecsei László alakja. Mikor a megdühödt ember sógorát itt megpillantotta, ez ellen fordult teljes gerjedelemmel és se szó, se beszéd, ráemelte fegyverét s háromszor egymásután rásütötte a revolvert. Az egyik golyó Kemecsei László jobbkarját, a másik balkarját érte, míg a harmadik golyó a kapuba furdott. Ekkor a meglőtt ember biciklire kapott s meglőtt karral vágatott el a véres foglalatás színhelyéről. Titz ügyvédjelöltet Kabáig csendőrök kísérték el, nehogy a merénylő a vonaton megtámadhassa.

Nemes László ma délelőtt bejött Debrecenbe, ahol az ügyészségen jelentkezett. — Innen visszakísérték Nádudvarra. Szándékos emberölés kísérlete miatt indult meg ellene az eljárás. Nemes már egy előbbi végrehajtás alkalmával is megtámadta a végrehajtót és a végrehajtásnál segédkező csendőröket. —

Ezért hatóság elleni erőszak miatt folyik elene az eljárás.

Kemecsei kariából már eltávolították a golyókat. Állapota súlyos, de nem ad okot aggodalomra.

Színház

Benn az erdőn.

Dráma három felvonásban. — Irta: Garvai Andor. — A debreceni színtársulat csütörtökön, szeptember hó 18-án mutatta be.

Garvai Andor igen érdekes és értékes író. Szereti az izgató témákat, merész problémákat. Egy kicsit hajlik az olasz verista drámaírodalomhoz, egy kicsit a szocialista Halbe utját tapossa, de van belőle nagy adag Bernstein merészségéből és idegekre való számításából. Ma például legújabb drámáját Bernstein recipje szerint fejezte be. Egy végjelenettel frappírozta a közönséget, amely zsbongó érzéssel hagyta ott a nézőteret.

Éppen ezért nincs a „Benn az erdőn” című darabban semmi abból az előkelő iróból, amely Garvai Andort, a novellistát olyan becsessé teszi olvasóközönsége előtt. Viszont a drámaírás izzó és cselekményekben dúsz mezején még mindig gyöngye a lába, tulajdonos buzakalászos a szemé a novellairás mesterének. Inkább regényszerű ez a darabja.

Tarics Ákos, aki szerencsés növekedés, de szerencsétlen játékos volt, letörve, vagyontalanul vonul vissza az erdélyi hegyek közé. Uri dominiumából egy darab erdő és kavicsos szikla marad vissza, ahol bizony éhen hal az egykori világfi, ha a véletlen melléje nem rendeli az ősi ösztönök asszonyát, a derék Floreát.

— Ez az asszony ismertetett meg a boldogság három fő érzésével: a tiszta ruhával, jó étellel és az asszonyi érintetlenséggel! — mondja a hős.

És innen indul ki a dráma. Jön egy asszony, Rachel, az urával, doktor Werner Félix bányamérnökkel. Csupa ideg, számítás, raffineria és beteges hisztéria. Jön, akar és rombol. Feldulja az ősiségbe menekült emberek nyugalomát, megfosztja egymástól az összeszokottakat s benn az erdőn urra lesz az emberi elhatározások fölött. Tarics Ákos, a parasztta vedlett világfi eldobja magától az érintetlenséget és kulturát, fényt és asszonyi illatot akar. A férj baltát ragad nőstényéért, aki neki vagyont akart szerezni, most azonban az erősebb oldaláról mondja a szemébe, hogy az üzlet kész van, megkapta, amit kívánt, kész a leszámolás... És a férj ádáz dühvel mondja az újra született ember szemébe:

— Az előbb téged akart kizsákmányolni, most engem tett koldussá!

És itt felhörög az őseber, botot ragad, de mielőtt végrehajtaná a gvilkosságot, az eldobott szerető veszi kezébe a baltát és elvégzi az ítéletet. Ugy, ahogy „Benn az erdőn” szokás.

Négy ember játszsza végig ezt a sovány és sok helyen kibiccenő drámát. A színtársulat drámai erősségéről, Halasi Mariskáról kellene színes bizonyítványt kiállítanom, aki Rachel szerepét játszotta káprázatos technikával, briliáns hatással, ellenállhatatlan erővel. Fehér Gyula Tarics szerepében inkább markáns volt, mint jellegzetes. A világfit az ősiségen át nem tudta megszólaltatni. Lajtai sem tudott kiemelkedni a szürke szövegből. Uti Gizella pedig minden volt inkább, mint érzéki és erős.

(gy. zs.)

* A színházi bérletek kiváltása. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délig még két és fél nap áll a t. bérlő közönség rendelkezésére, hogy régi helyei iránt intézkedjék. Vasárnap déltől már az új jelentkezők, kik igen nagyszámmal vannak, kaphatják meg a megüresedett helyeket, melye-

ket a régi bérlő nem váltott ki. Ma a következő bérlők váltották ki tavalyi jegyöket: Hutflész Kázmér, Leitner Dezső, Szabó Lajos, dr. Tüdös János, Lám Sándor, Wisky Sándor, Hegedüs Sándor, özv. Király Ferencné, Káposztás Imre, Szávay Gyula, Dóczy Emil, Halmágyi József, Mezei Izidor, Poroszlai László.

* „Gyerünk csak”. (A színházi iroda jelentése.) A „Gyerünk csak” újabb sorozatos előadásai iránt rendkívül nagy a közönség körében az érdeklődés. A szombati és vasárnapi jegyeket már nagyban veszi a publikum, úgy, hogy aki ez előadásokra alkalmas helyet akar magának biztosítani, annak nem szabad késlekednie a jegyváltással. A darab szinte ujdonságként fog hatni, mivel teljesen új részeket illeszt bele az igazgató. Az új aktualitásokon és új kuplékon kívül ugyanis, egy új szereplője is lesz a revünek e felújításban, Muskotály debreceni civis felesége, Muskotályné asszonyom tudomást szerezvén az apjuk huncfutságairól és utána utazik Pestre. Gondolható, hogy bohóbbnál-bohóbb helyzeteket terem ez az újítás az amugy is mulatságos revüben, különösen, ha hozzátesszük, hogy a debreceni közönség dédelgetett kedvence, Serfőzi Etel személyesíti Muskotályné asszonyt. A darab többi részei és személyesítői a régiek.

* Czigányprimás. (A színházi iroda jelentése.) A pénteki estén a „Czigányprimás” Kálmán Imre bájos és mulatságos szövegű operettje kerül előadásra. Az igazgatóság tudatában annak, hogy a debreceni közönség mennyire kedveli ezt az igazán nagyszerű, magyar szerzői és magyar tárgyú darabot, újból kitzítte előadásra, hogy azoknak is, kik az első előadáson (ez időnyben) még nem láthatták, alkalmat nyujtson erre. A jegyeket úgy erre, mint a szombati és vasárnapi előadásokra már árusítja a színházi pénztár.

* Az Apolló mozgó-színház a nagy hetében, most a Nordisk-film legújabb 3 felvonásos drámáját „A boldogság vonatát” és a híres 2 felvonásos amerikai humoros képet a „13-dik ezred hőseit” mutatja be.

A tanítónő kalandja

Kloroformos rablás a vonaton

Csak a legizgatóbb detektiv-regényekben találkozhatunk hasonló esettel, mely tegnapelőtt délután a Máramaroszigetről induló személyvonat egyik másodosztályú fülkájében történt. Egy elegáns, a legutolsó divat szerint öltözködő, mosolygós, szép arcu urinő a robogó vonat fülkájében kloroformmal elaltatva utitársnőjét, egy Szombathelyre igyekező tanítónőt és azután teljesen kifosztotta mindeztől.

A rablóvilág szenzációs romantikáját Debrecenig elnyelték a száguldó vonat kerekének féktelen kattogásai. Debrecenben azonban a tanítónő fölébredt bódító álmából és meglepetve konstataálta, hogy a kupéból a szépséges utitársnővel együtt mindene eltűnt.

A szomorú vasuti kalandnak egyik sajnálatraméltó szereplője özv. Schaldá Józsefné, született Glass Mária tanítónő. Máramaroszigeten volt rövid ideig rokonainál vendégségben és mivel a dunántúli beledi gyermekmenhelyen kapott alakmázást, előbb Szombathelyre ment, hogy ott látogatásokat tegyen és innen folytassa tovább utiát Beledre.

A tanítónő kedden hajnali négy órakerkezett meg teljesen kifosztva Szombathelyre és egyenesen a Hungária-szállodába hajtatott, hogy az ut fáradalmait kipihenie. Teljesen meglátszott, hogy a vasuti kaland némileg megbolygatta nyugodt lelkiállapotát, kissé izgatott és szomorú volt. Kalandos utazásának történetét így adta elő:

— Máramaroszigeten voltam, rokonaimat látogattam meg. Hétfőn hainalban indultam el onnan, hogy a beledi gyermekmenhelyen új állásomat elfoglaljam. Máramaroszigeten egy másodosztályú fülkébe szálltam be,

melyben már akkor egy előkelőnek látszó hölgy foglalt helyet. Vonatunk már jó meszszire járt, midőn utitársnőm egyszerre rosszul lett. Én segítségére siettem, abban a pillanatban, midőn felkapcsoltam bluzát, *bóditó illat áradt felém, melytől hamarosan mély álomba merültem.* Közel Debrecenhez ébredtem fel mély álmaimból. Nagyon bágyadtnak éreztem magamat, fejem fájt, fátyolos volt a tekintetem, az első szempillantásra minden összefutott előttem, nem láttam semmit sem tisztán. Mikor magamhoz tértem, meglepetve vettem észre, hogy *elaltattak és kiraboltak.* — Debrecenbe érve, azonnal kocsira ültem és a történetfőlt jelentést tettem a kapitányságon, majd felkerestem egyik régi ismerősömet, a kinek szíves jóindulatából folytathattam az utamat. Ma hajnali négy órakor érkeztem meg Szombathelyre és egyenesen a Hungáriába hajtottam. Mondhatom, egy pillanatig sem hunytam le szememet, mert még nagyon izgatott vagyok a viharos ut fáradalmaitól.

A debreceni rendőrség az ország valamennyi rendőrhatalóságát értesítette a vasúti rablásról s így most országosan körözik a titokzatos kloroformos hölgyet.

Szombaton aláírják a török-bolgár békét

Dimotika, Drinápoly és Kirkilissze török marad

Konstantinápoly, szeptember 18. A török és bolgár delegátusok tegnapi üléséről kiadott hivatalos közlés a következőket mondja:

A határkérdést véglegesen rendeztük. A határ a Marica torkolatánál kezdődik és Reznaja torkolatánál, Iniadától északra végződik. *Dimotika, Drinápoly és Kirkilissze török, Marko, Tirnovo, Musztafapasa, Ortaköj bolgár kézen maradnak.* A nemzetiségek kérdésében elvi megegyezés jött létre. A delegáció legközelebbi ülése ma lesz.

Konstantinápoly, szeptember 18. A béke-delegáció tegnapi döntő jelentőségű ülése rendkívül érdekesen folyt le. A tanácskozás folyamán *Talaat* bég, az első török delegátus elhagyta az üléstermet és a nagyvezérhez ment, kinél néhány miniszter gyűlt össze. Hír szerint arról tanácskoztak, lehet-e a bolgároknak Dimotikát illetőleg koncessziókat adni. — *Izzed* hadügyminiszter azonban e pontban koncesszióról hallani sem akart és felfogását sikerült elfogadtatnia. *Talaat*nak visszatérése után a béke-delegáció ülése már csak rövid ideig tartott.

Amikor a bolgár delegátusok elhagyták az üléstermet, maguk közölték az újságírókkal, hogy *Dimotika török kézen maradt.*

Konstantinápoly, szeptember 18. *Nacsevics* bolgár meghatalmazott a tegnapi tanácskozás után így nyilatkozott az újságírók előtt:

— A határkérdést jegyzőkönyvben végleg szabályoztuk. *Dimotikát át kellett engednünk Törökországnak.* Miután a nemzetiségek ügye is elyben szabályozva van, már csak néhány kisebb jelentőségű kérdés van hátra és ezeket is valószínűleg diplomáciai uton fogják megállapítani. *Szombaton aláírhatjuk a békeszerződést.* Mi meghoztuk a legnagyobb áldozatot a béke érdekében.

Konstantinápoly, szeptember 18. A nagyvezérhez érkezett jelentések szerint a legutóbbi napokban nyugat Tráciában Eghiridre közelében *üsszeütkezések voltak muzulmán lakosság és bolgár lakosság között.* Az utóbbiak kénytelenek voltak visszavonulni.

Jó a vízvezeték vize

Tüdös Kálmán dr. főorvos a vegyvizsgálatról

Március tizenötödike óta tudjuk hivatalosan, hogy a debreceni vízvezeték üzemben van, vizet szolgáltatni képes. Májusban kezdtek egyes házakban, ahol bevezették a vízvezeték, ennek vizét inni is és néhány nap előtt kezdték az utcákat is öntözni. Ma azonban még mindig nem mondhatjuk, hogy a vízvezeték már teljesen rendben van, mert a magánlakások körül a háztulajdonosok késlekednek és így előáll az az állapot, hogy a házi vezeték ki nem építése miatt attól kell tartani, hogy *a fővezeték vize megromlik.* Ugyanis az olyan házaknál, ahova nem vezették még be a vizet, az elzáró utcai csapig terjedő részben a víz állva marad, nem cirkulál, *megromlik, megposványosodik és így lassanként fertőzi a főcső vizét is.*

Pedig Tüdös Kálmán dr. főorvos ma bejelentette jelentéséből örömmel kell konstátálnunk, hogy a vízvezeték vize jó, iható és egészséges. Ez a jelentés, amelyet ma tárgyalt a tanács, szösz szerint a következő

Tekintetes Tanács!

Hivatkozva a 15812/1913. sz. határozatra, hivatalos tisztelettel jelentem, hogy a városi vízvezeték csöveiből több különböző helyen mintát vevén, dr. K. Szalay Béla v. vegyészrel együtt, azokat megvizsgáltuk s megállapítottuk, hogy *a víz maga teljesen kifogástalan, fogyasztásra alkalmas.*

Azonban azon helyeken, ahol kevés háza van a víz bevezetve, vagy ahol nagyobb területeken nincs fogyasztás, ott a víz (bár vegyileg tisztítva), kellemetlen fémzű és kátrányszagú, ami *a csövekben való hosszabb pangás következménye. E pangás folytán poshadás is állhat be.* Ezért javaslom, hogy méltóztatassék intézkedni, miszerint a vízáramlás az egész csőrendszer minden részében állandóan biztosíttassék. Ezt a bevezetések gyorsításával lehet elérni, de addig is, míg ez kellő mértékben meg történik, szükségesnek látom a pangó víz időnkénti (legalább 3—4 napban) kibocsátását annyival is inkább elrendelni, mert a pangó víz lassanként az áramló vizet is megfertőzi.

Debrecen, 1913. szeptember 15-én.

Dr. Tüdös Kálmán,
t. főorvos.

A jelentés folytán a tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a szükséges intézkedéseket, a csövek tisztogatását rendelje el és foganatosíttassa.

Szükséges volna azonban az is, hogy a tanács a házi vezeték elkészítését is minden vonalon szorítsa, sürgesse, mert néhány háztulajdonos mulasztása miatt a vízvezeték a járványos időben nemesak a közegészségügy javításának nem lesz eszköze, hanem könnyen a legborzalmasabb betegségek okozója és terjesztője lesz.

**MANDEL
LIPÓTNÁL**

!! Egységárak !!

12-16-20-24

korona

HIREK

— **Kihallgatások Schönbrunnban.** Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt tíz órakor Piffel bécsi hercegérsek titkos tanácsosi esküjét fogadta. Tizenegy órakor Károly Ferenc József főherceg és Zita főhercegnő jelent meg a királynál. Délben egy órakor azok a svájci tisztek mentek kihallgatásra, akik részt vettek a csehországi hadgyakorlatokon, majd Lessianin ezredes, a szerb katonai attasé ment audienciára.

— **Öngyilkos nagyhercegnő.** Heidelbergből táviratozzák: Zsófia szászveimari hercegnő ma öngyilkosságot követett el s meghalt. A hercegnő már régen szerelmes volt Bleichröder fiába, de a nagyhercegi család nem adta beleegyezését a házasságba. Ezért ma a hercegnő agyonlőtte magát.

— **Az önkéntesek pauszáléja.** Az egyéves önkéntesek közül azok, akik saiat költségükön szolgálnak, bizonyos összegért a kaszárnyában kaphatnak lakást és ellátást szolgálati idejük alatt. Az ily önkéntesek által fizetendő pauszál-összeget most hivatalosan megállapította a honvédelmi és a közös hadügyminiszter és erről hivatalosan értesítették a törvényhatóságokat. Az erre vonatkozó honvédelmi miniszteri körrendelet így szól:

A saját költségükön szolgáló egyéves önkéntesek által fizetendő évi átalány-összegek ez évi október 1-étől kezdődően ugy a közös hadseregnél, valamint a honvédségnél is a további intézkedésig a közös hadügyminiszterrel a következőképpen állapítatnak meg: kincstári élelmezésért (beleértve a zsold) 334 korona, ruháért 121 korona, fegyverzetért és annak karbantartásáért 7 korona, legénységi felszerelésért 16 korona, kölcsönzött hátszóért, beleértve az ellátást vasalást, szolgálati pótdíjat és esetleges gyógykezelési költségeket is, 702 korona, teljes lófölszerelésért a lovasságnál 32, a tábori tüzérségnél 29 korona.

— **Ügyvédek dolgai.** Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztályának választmánya Nagy Gábor dr. elnöke alatt e hó 16-án ülést tartott. A legaktuálisabb kérdések egyike volt az osztálynak a szövetség október 5-iki Temesvárott tartandó rendes országos közgyűlésén való részvétele. A választmány az osztály tagjait felhívja, hogy minél számosabban vegyenek részt az országos gyűlésen; a központ kedvezményes jegyeiről gondoskodott. A közgyűlés tárgyai között szerepel egy kartell-szerződés létesítése, amely nemcsak az ügyvédi kar erkölcsi és anyagi érdekének érdekében, de a közönség jogos igényeinek is szemmel tartásával kívánja az ügyvédség nagy kérdéseit egységes alapon megoldani; ehhez a választmány kikerülhetlennek tartja a numerus clausust.

— **Postás-sztrájk Londonban.** Londonból táviratozzák: A londoni postatisztviselők tegnap este rendkívül látogatott népgyűlést tartottak, amelyben a posta-igazgatóságot megkérték, hogy az élelmiszer nagy drágasága miatt emelje föl a fizetésüket. A gyűlés kimondotta, hogy ha a kérelmet nem teljesítik, Anglia valamennyi postatisztie sztrájkolni fog.

— **Az egész város nevetni fog** azon a kitünő bohózatban, melyet az Uránus-színház szombaton és vasárnap fog bemutatni 4 felvonásban. A kitünő bohózat címe „Weisz Kóbi nászutja” a budapesti „Folies Capric”-mulató volt cassa-darabja, melyet annak idején „Mundi Rosenkranz nászutja” címen óriási sikerrel mutattak be. A fő női szerepet „Hanny Weise” az új mozi-star játssza. E kép lejátszási ideje alatt a közönség kinem fog a nevetésből. E kép már szombaton, szeptember hó 20-án, d. u. 4 órakor félhelyárak mellett és folytatólag minden előadásban látható vasárnap este 11-ig. El ne mulassa e kép meglepetését. Azonkívül pompás új műsor lesz.

— **Csak Török-pezsögöt igyunk,** minden jobb üzletben kaphatja.

— **Óriási viharok.** Budapesten és Biharpuspökiben ma éjszaka óriási vihar volt. Budapesten háztetőket sodort le, Biharpuspökiben 60 táviró oszlopot döntött ki a vihar, amely tizenegy óraker Debrecenen is átvonult.

— **Sikkasztó bangigazgatók.** Szarvasról jelentik: A husz év óta fennálló „Oroszázi Népbank”, amely 1.500.000 korona alapítókéval bír, üzlete körébe bevonta a termény-árusztályt, amelynek vezetésével Steiner Ármán vagyombukott terménykereskedőt bízta meg. Steiner, hogy elvesztett vagyonát visszaszerezze, operálni kezdett a népbank pénzével és tőzsdejátekaihoz megnyerte Kovacsik János igazgatót és Szalay Lajos főkönyvelőt. Steiner rosszul spekulált és folyton vesztett. A differenciák fizetésére 200.000 koronát vontak el a Népbanktól, amelyeket Kovacsik igazgató és a főkönyvelő hamis tételek alapján állítottak be. A sikkasztást sokáig palástoltgatták, míg Küllay Pál és Adler igazgatósági tagok észrevették a büns ügyeket és lemondtak állásaikról. Leitner Zsigmond elnök igazgatósági ülést hívott egybe, amelyen Kovacsik igazgató hosszabb huzás-halasztás után beismerte a sikkasztást. Az igazgatót, főkönyvelőt és Steinert fölfüggesztették állásától. Ezideig a három büns ellen nem tettek följelentést. A betevők azonban nyugtalanok és nagyon aggodalmaskodnak.

— **Az Uránus pompás és a tegnapi bemutatón óriási sikert aratott amerikai műsora ma utoljára látható.** 1. Gaumont-újság (multheti világesemények). 2. A hegyek leánya, cowboy történet. 3. A sors játéka, amerikai humoreszk. 4. Az élő agyag, Trücker-felvétel. 5. Az elszabadult tehervonat, szenzációs amerikai dráma. 6. Duci bácsi gyógymódja, humoreszk-jelenetek. 7. A milliomas cowboy, amerikai humoreszk 2 részben. Előadások este 7-től. Minden kép után van bemenet. Utolsó bemenet fél 10 óraker. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő- és trafikjegyek érvényesek.

— **Kereskedelmi esti szaktanfolyam.** A Kereskedelmi Tanintézet esti szaktanfolyamán a beiratkozások október 1—10. napjain az igazgatói irodában történnek d. e. 11—12., d. u. 5—6. óráig. Tandij 40 korona.

— **Az alezredes északai látogatója.** Szombathelyről jelentik: Tragikómikus jelenet színhelye volt ma hajnalban a szombathelyi „Hungária”-szálló. Ripp Albert képviselő hosszabb idő óta bérelte a szálló 11-es számú szobáját. Tegnap a vidékre egy napos kirándulást tervezett, s mivel más üres szoba nem volt, a szállóban egy éjszakra kiadták Ripp szobáját az esti vonattal érkezett Nádassy György alezredesnek. A képviselő nem utazott el s késő éjjelig mulatozva, fekiüdni ment. A szálló személyzete közölte vele, hogy a 11-es szobát kiadták s kivételesen a 14-esbe internálták. Már javában aludt, mikor megérkezett Sebestyén Rajmond utazó, aki a 14-es szoba volt. Sebestyén felköltötte a boldogan alvó kollégát és kitérte szobájából. Ripp már most így álmosan felszedte ruháit és átment régi szobájába, a 11-esbe. Az alezredes fölriadt s mivel rablót látott a jövevényben, kiugrott ágyából, megragadta az utazót és kitérte a folyosóra. Mindez nagy lármával történt s a szálló minden lakója fölkelve, neglízében összeszaladt. Föltódultak a kávéház éjjeli emberei is és Ripp, az utazó, nagy közönség jelenlétében visszakövetelte az alezredestől szobáját. Az alezredes végre előkapta kardját és talán kettévágja az alkalmatlan éjjeli látogatót, ha el nem viszik előle.

— **Menyasszonyi, névnapj és mindenféle alkalmi ajándéktárgyak, jó és olcsó kivitelben Mentze Henrik áruházában kapható Piac-utca 38. sz.**

— **Az utolsó negyvennyolcas.** Balassagyarmatról jelentik: Gazdik Lajos 1848-as honvédhadnagy 87 éves korában Balassagyarmaton meghalt. Résztvett a bicskei, isaszegi csatákban és a felsőmagyarországi hadjáratban, amelyben kétszer megsebesült. Gazdik volt Balassagyarmaton az utolsó 48-as honvéd.

— **Szombaton délután 4-től „Weisz Kóbi” naszútja 4 felvonásos óriási és pompás bohózat és a remek kísérő műsor félhelyárak mellett látható, este 7-től rendes helyárak. Számozott jegyet tessék előjegyeztetni. Telefon 3-28.**

— **A rendőrség köréből.** Varga Emil dr. tisztiorvos hétfőn kezdi meg szabadságidejét. Ez idő alatt, szeptember 21-től október 5-ig Balkányi Edé dr., október 20-ig K. Szalay Béla dr. tisztiorvosok fogják helyettesíteni.

— **Solingeni és angol acél zsebkések, ollók, borotvák és nyíró készülékek olcsó szabott árakon Mentze Henrik-nél Piac-utca 38. szám.**

Bérmálási emléktárgyak,
legjobb órák, legszebb ékszer
Kurián Gyula
órásnál. Debreczen, Piac-utca 42.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	829
Országos hitel	81-20
Az országos koronaárjádék	705
Államvonal	26 50
Jelzálogbank	705 50
Rimamurányi	774
Malgótarjáni	887
Köszöni vasút	887

Irányzat:
Magánlezárolási kamatláb:
Bécs 5 7/8 %, Berlin 5 1/2 %, London 3 1/4 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szava K. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza májusra	11 99
októberre	11 67
1914. ápr.	8 15
Rozs októberre	7 50
szepemberre	7 50
Zab októberre	8 98
szepemberre	7 06
Tengeri 1913. év szeptemberre	
máj	

Készárú változatlan.

Jegybank Albániában. Bécsből táviratczzák: A lapok hirt adtak arról, hogy több hatalmas osztrák pénzintézet, karöltve a milánói Banca Commerciale vezérlete alatt álló számos olasz bankkal Albániában jegybank alapításában fáradozik. Ez a közlés kiegészítésre szorul, amennyiben az albániai jegy kibocsátó állami bank létesítésében részt fog venni két hatalmas magyar pénzintézet, az Általános Magyar Hitelbank, és a Kereskedelmi Bank is.

A gyertya is drágul. Bécsből jelentik: A kartellizott osztrák-magyar gyertyagyárosok elhatározták, hogy a nyers fagyuananyag árának állandó emelkedésére való tekintetből állandó emelkedésére való tekintetből a gyertyák árát azonnal megfelelő mértékben fölemelik.

Nő, mint bankigazgató. A Szabadkai Önszolgáltató Szövetkezet két év óta vezeti Krausz Laura. A szövetkezet tegnap ülést tartott, amelyen a félévi mérleget állapították meg és Krausz Laurát ügyvezető-igazgatóvá léptették elő.

Csöd. A zilahi törvényszék megnyitotta a csődöt a Lajos hangermalom és villamosmű részvénytársaság szilágysomlyói cég ellen. A vállalatnál csak a helyi és közelvidéki piac van érdekelve.

A jószágirtó közönséghez. A ragadós szájszél- és körömfájás Debreczen sz. kir. város területén az I., III., IV. és V. állategészségügyi körzetben állapított meg. A betegség továbbterjedése ellen csak úgy lehet védekezni, ha a gazdaközönség a megbetegedéseket azonnal bejelenti és beteg állatát és a beteg állatokkal érintkezett állatokat otthon tartja. — Felhívjuk a gazdaközönséget, hogy az állatok közt előforduló megbetegedéseket azonnal jelentse be, mert aki ezt elmulasztja, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetetik. A mezőrendőrkapitányság.

Fizetése képtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetése képtelenségeket jelenti: Löwenhart Katalin Déva, Vuja János Sz.-Németi, Weichand Györgyné Baja, Guttman Gyuláné Gyöngyös (csöd), Szóir Ferenc Tiszafüred (csöd).

MAGYAR VILÁG KÁVÉHÁZ
BUDAPEST, Kossuth-Lajos u. 18.
AZ ELŐKELŐ KÖZÖNSÉG VALAMINT KÜLFÖLDIEK ÉS VIDÉKIEK TÁLALKOZÓ-HELYE.
ÉJJELE-NAPPAL NYÍTVÁ. HIDEG ÉS MELEG KÖNYHA.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Önálló működési kör.** Az igazságügy-miniszter Tóth Kálmán dr. debreceni kir. törvényszéki jegyzőt önálló működési körrel ruházta fel.

§ **Uj joggyakornok.** A debreceni kir. ítélőtábla elnöke Verécsi Sándor jogszigorló, máramarosszigeti lakost a debreceni kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

§ **A bolgár bank sikkasztója fogva marad.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Néhány héttel ezelőtt letartóztatta a rendőrség Szegefi Lajost, a Banque Generale de Bulgarie főkönyvelőjét, akit azzal vádolnak, hogy 10.000 koronát elsikkasztott. A vizsgálóbíró elrendelte Szegefi előzetes letartóztatását, amit a vádtanács is helyben hagyott. A sikkasztással vádolt könyvelő felfolyamodott a határozat ellen a táblához, amely mai ülésében hozzájárult az előzetes letartóztatást elrendelő végzéshez.

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe
a legfinomabb angol
DIVAT SZÖVETEK
városi új bérház 26. A nagy-
érdemű urak pártfogó-
sát kéri, tisztelettel:
MOSKOVITS JÓZSEF

1913. V. 525. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Sajó Béla debreceni ügyvéd által képviselt Gazdasági és Kereskedelmi Bank végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 152 kor. 50 fill. tőke, ennek 1912. év október 1. napjától járó 8% kamata és eddig összesen 90 K 46 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbírótság 1913. V. 1955. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság lefoglalt és 1695 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltétvén, annak — a felülfoglaltatók követeleése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Vigkedvü Mihály-utca 13. szám alatt leendő megtartására **1913. évi szeptember hó 19. napjának délutáni 2 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1913 augusztus hó 27-én.
Gáll Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Donogán és Somossy

Hajdúvármegye szállítói nagy áruházába

**megérkeztek az őszi
:: idény újdonságai ::**

Kosztümbelmék — Bluz- és Pongyolakelmék
— Divatselymek — Flanellek — Velezek —
Bársonyok. — Kész menyasszonyi kelengyék.
Külön szőnyegosztály.

1913. V. 2058. sz.

Árverési hirdetmény.

Dr. Eisler Mór debreczeni ügyvéd által képviselt Hajduböszörményi Hitelbank és Takarékpénztár végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 500 kor. tőke, ennek 1911. év október hónaptól járó 6% kamata és eddig összesen 147 K 78 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróóság 1911. V. 3403. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság- és felülfoglalt és 1846 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, Bethlen-utca 13. szám alatt leendő megtartására **1913. évi szeptember hó 20. napjának délutáni 2 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1913 augusztus hó 31-én.
Gál Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Bőrtisztatlanságokat

mint bőrtkákat, pörsenéseket, hájfényt, érdes és feltüredezett testbőrt megszüntet **PINOSOL** mely a kátrányt gyógyhatású alkatrészeit elszigetelve és a szagos, színező és ragasztó alkatrészeketől mentesítve, tartalmazza és a gráci dermatológiai klinika megfigyelései szerint hatásosabb, mint az officinális kátrányeműek. Alkalmazható leginkább mint

folyékony Pinosol-szappan (1 K és 2 K 50 filléres palackokban hosszantartó készlet)
Aki pedig megszokásból a szilárd szappant előnyben részesíti, használjon

Pinosol-Boraxszappant (80 fillér) vagy **Pinosol-kénestejszappant** (90 fillér).

Bőrbajok és kiütések ellen az orvosok a szilárd 10%-os Pinosolszappant ajánlják (90 fillér). Bővebbet a szappanokhoz csatolt ismertetés nyújt.

Fejmosásokhoz, hajhullás, korpásodás stb ellen a folyékony Pinosol-hajszappan szolgál, 1 koronás és 2 korona 50 filléres palackokban (hosszantartó készlet).

Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és illatszerekkereskedésekben.

Pinosolwerke G. Hell & Comp., Troppau
Wien, I., Helfferstorferstrasse II.

Debreczeni raktár: Központi drogeriában Rex Ferenc és Társánál.

Előkelő Toaletszer

Százezer családban használatban, Finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15, 30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH WIEN III/1
Mindenhol kapható.

Szépség,

széplítés a jó ízlés követelménye.

Matild crém
Matild arckenőcs
Matild szappan
Matild powder
3 színben.

Méregmentes szépítőszerek hatásuk meglepő, levesznek minden szeplőt, májfoltot stb. a bőrt finomná, 5 perc alatt fehérré teszik. Tessék megpróbálni, ha nem használj arát minden kibuvó nélkül visszaadom.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
Főraktár: Tóth Béla utca Kubek gyógyszerésznél (Tiszapalota) és Jóna és Jóna drogeriájában.

**Aki jó péksüteményt és
komlós házikenyeret**

akar enni, az kérje a HOLSTEIN-féle gyártmányt.
Debreczen, Méliusz-tér 8. szám. Telefon 12-67.

Szülők figyelmébe!

A közeledő iskolaév alkalmából megtekintésre ajánlom legszebb kivitelű és legjobb anyagból készült

férfi-, fiu- és leánykaruháimat.

Az árak kitünő minősége által nagy megtakarítás érhető el.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari kamarai szállító
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 51. SZÁM.

Az évek óta legjobbnak bizonyult

**Fernolent-
cipőpaszta**

„NIGRIN“

a legszebb fényességet adja :: és a bőrt tartóssá teszi.

Véd--legy

!! Mindenütt kapható !!

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosításra nem szolgálunk.

Jelleges leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Újság
telefon számai:
Szerkesztőség 3—39
Kiadóhivatal 3—39 és 18
Nyomda 18

Levelezés

Jelleges levélnél a hirdetés száma is kériük.

Ma
megint nem jött semmi hír hát ez már állandóan így fog tartani? Egész ki megy a divatból rám gondolt?! Majd lesz „fux — kapsz” de nagyon. Hosszu forró csókok Tök-sítől. 170

Előkelő
gazdag ur, jó megjelenésű szép fiatal tanítónő barátság fejében álláshoz juttatna. Legmesszebb menő diszkréciónal biztositva. Fényképes ajánlatokat „Autó” jellegére kér a kiadóhivatalba. 168

Szóke
fiatal asszonykát havonként 40 koronával támogatják. Levél „Magánzó” jellegére kériük a kiadóhivatalba. 2244

Patent lélek,
jellegére levél van a kívánt helyen. 175

EGYEDÜL ÁLLÓ
árva, 75.000 korona készpénzhezománnyal, és teljesen független orosz hölgy, 150.000 korona vagyonnal, sürgősen férjhez mennének. Csakis komoly szándékuak, vagyon, válás mellékes, jelentkezzenek: „Hymen”, Berlin, Elisabethstrasse 66. 2018

Barna
30 éves zsidó fiatal ember, megismerkedne 22—25 éves intelligensebb, művelt, csinos leánnyal. Levelek „Összeillő” jellegére a kiadóhivatalba kériük. 164

Feltűnő
szép fiatal asszonykát, ki segítene ki sürgősen 150 koronával. Választ „Csak az uram meg ne tudja” jellegére kér a kiadóhivatalba. 176

Tankönyvekért

fél árnal többet ne fizessen senki, bekötésért ne fizessen egy fillért sem, mert az összes fiú- és leányiskolai előírt tankönyvek fél áron kapható **Harmathynál**, Fűvészkert-utca 14. (Püspöki palotához 5-ik ház) Minden osztály könyvre egy gyönyörű tanári zsebkönyv gratis. Rajzkörzők, vonalzó, könyvtartók leszállított áron. Tessék meggyőződni! 1974

Üzlet

CIRIN
parket és linoleum kenőcs kefével nélkül fényes és sikos. Aparkettét szép világosan tartja. — Kapható a DEUTSCH-üzletekben. 13

VALÓDI
édes, nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi palota. Telefon 79. sz. 1755

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételek kaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. **Csengő a kapunál.** A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: **Szántó Márton**, tulajdonos. 1801

Lakás

Utcai lakás
két szoba előszoba mellékhelyiségekkel nov. 1-re kiadó. Lorántffy-utca 1. szám alatt. 2 44

Lakatos-
vagy asztalosműhelynek való helyiség és egy szoba kiadó. Széchenyi-utca 44. szám. 727

Miklós-
utcai 21 szám alatt egy nagyobb udvari lakás azonnal, vagy november 1-re kiadó. Irodának is nagyon alkalmas. 836

Csinosan
butorozott utcai szoba előszobával kiadó. József kir. herceg-utca 41. sz.

Elegánsan
butorozott szoba egy v. két ur részére kiadó. Teleki-u. 76. sz. 2239

Adás-vétel

Borosbordák,
taposókádak használt és új leszállított áron Péterfia 76. 2230

Butorok
legelőcsöbber kaphatók, havi részletfizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal. 1923

Vadász cipő
és egyéves önkénteseknek cipőt, csizmát szabályszerűen készít Falusi Károly, polgári és katonai cipészmeister, Csapó-utca 41. sz. a. 310

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10—90. 1

Zöld
lucerna kapható a Vilmos huszárlaktanyával szemben. 6 fillér ölenként. 161

Kijátszott
két iskola hegedű olesón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 159

Erős
katona ládák eladók. Hajnal-u. 5. sz. 164

18 hold
ujföld a paczi iskolához közel tanyával kiadó. Rákóczy-u. 19. sz. 163

Gondnoknő

internátushoz kerestetik. Gépirást tudó előnyben részesül. :: Megkeresés Boesky-tér, gazdasági igazgatónál. 2240

Kalap-

tisztítóműhely
Arany János-utca 5.
Női és férfi kalapokat tisztítani és vasalni elvállalok. **BELICZAY L. kalapos.**

Különtétele

Míg a készlet tart
az új Béka áruházban Piac- és Hatvan-utca sarkán legújabb fazonis selyem bluzok 10 korona. Szövet etamin és batizt bluzok 5 korona, 1 vég angol vászon finom szálú 11 korona, egy kész rumburgi lepedő varrás nélkül 240 korona, szövet maradékok 140 cm széles 3 korona. Férfi ingek és fehérneműk remek választékban. Fiu és leánykaruhák remek választékban. Csekély bevásárlásnál sok pénzt takaríthat meg a Béka áruházban. 1715

VIZVEZETÉK,
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jóállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjlanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. **Gyenes Antal**, Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

MAISON BIRÓ

angol női szabó Szalonját, mely 8 évig Budapesten létezett, Debreczenben Deák Ferenc-utca 13. szám alá helyezte át. Mérték után készít finom szövettel selyem béléssel. Kosztümt 90, raglánt 70, plüss kabátot és színházi köpenyt 100 K. Hölgyek által hozott kelméből fazonoz 40 K. Elsőrendű munka. 2217

Kosztot
és teljes ellátást kaphat 2—3 tanuló, egyedül álló övegyasszonytól, kinek szép lakása van. Gyermekre nagy gondot tud fordítani. Czim Kleinné, Aranyjános-utca 16. szám. 880

Mes Dames:

Egyszeri próba meggyőzi, hogy **szepült, májfoltot, pattanást, vimmedlit**, minden bőrruhságot az országghírű ártalmatlan, **Malild arczenetes, krém és szappan** okvetlen elműlasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogeriában. **Főraktárak: Józsa és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tiszapalota. 2416**

Állás

Franc'a
nyelvmentest keresek — szeptember 1-étől. Czim a kiadóhivatalban. 824

Czimbalmot

tanít előkelő tanárnő, kitűnő módszer szerint. Csak még néhány szabad órája van. Cim a kiadóhivatalban. 959

Vidéki

ügyvéd, iroda vezetőt keres, irodájának teljes vezetésére. Fizetés 210 esetleg 300 korona. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre kér a kiadóhivatalba. 165

Ügynököket

keresek, kik sok pénzt kereshetnek. Jelentkezések Pick építésznel, Vörösmarty-u. 10. sz. 157

Gazdasszonyt

keresek éjjeli üzletbe. Waldmann Ede, Ersekujvár. 142

Gondosasszony

dajkaságot vállal. Jánosi-utca 12. sz. 162

Német

kisasszony órákat ad. Erzsébet-ut. 4. sz. 160

Eláruló

leány a tejszarnokban. Nyugoti-utca 24. sz. alatt felvétetik. 2237

Téglás-kert

1. járásban 1200 négyszögletű föld, enjta levő épületekkel egészen, vagy négyszögletűként 4 koronájával eladó.

Tégláskert

III. járásban, a csőszház mellett és közel a téglagyárhoz 1000 négyszögletű föld parcellázható, vagy egészen eladó. — Értekezhetni a csősznél, vagy a csapó-utcai zónamészárszékben. 2087

HÁZTULAJDONOSOKNAK

Debreczeni lakbér-szabályzat	80 fillér
Házbér-nyugtakönyvecske	40 „
Házirend	40 „
Kapuczedula (minden helyiség részére)	10 „
Üres lakás bejelentési lap	10 „
Ismét kiadott lakás bejelentési lap	10 „
Építés engedély iránti kérvény	10 „
Lakhatási	10 fillér-
ért darabonként kapható	

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ

könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.

1913. V. 1869. sz.
Árverési hirdetmény.

Dr. Fenyves Ignác debreczeni ügyvéd által képviselt Fekete Jakab végrehajtónak végrehajtást szenvedő elleni 234 kor. 94 fillér tőke, ennek 1913. év január hó 1. napjától járó 5% kamata és eddig összesen 126 K 80 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbíróság 1913. V. 4112. sz. kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél bíróság le- és felül foglalt és 630 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felül foglaltatők követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek — Debreczenben, József királyi herceg-utca 10. szám alatt leendő megtartására **1913. évi szeptember hó 19. napjának délelőtti 1/29 óráját** tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni. Debreczen, 1913 szeptember hó 5-én.
Gál Vilmos, kir. bírósági végrehajtó.

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! **Chlor nélkül**

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL” kiméli a vásznat és a kifizés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehérítve.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III.

Kapható mindenütt.

Van szerencsénk a n. é. vadászközönség szives tudomására hozni, hogy az új angol villanyerőre berendezett automatikusan működő löporadagoló-gépnünk, amelyen az osztrák-magyar füstnélküli löport ezredgramm pontossággal lemérhetjük, megérkezett. Füstnélküli töltények száza kemény seréttel és kátránylemezes fojtással 16-os K 13—, 12-ös K 15—, Töltények megvétel telefonunk után megrendelhetők és postán is szállíthatók lesznek. **Telefonszám: 12—69.** Kiváló tisztelettel:
Ladányi József és Társa Debreczen, Piac-utca 83. sz., a Royal-szállóval szemben.